

Posudek diplomové práce:

Soňa MARTINOVSKÁ, „*Bud'tež prokleti vy všichni, kdož jste toho původci*“. Léta 1870–1950 pohledem kroniky Václava Koppa.

Filosofická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2014, 146 stran

Již ve své bakalářské práci se Bc. Soňa Martinovská zaměřila na ego-dokumenty a věnovala se rodinným a osobním vzpomínkám plzeňské měšťanky Luisy Pernerové-Zykmundové, a podobnému tématu i regionu zůstala věrná i při zpracování práce magisterské, přičemž tentokrát si vybrala kroniku plzeňského měšťana Václava Koppa.

Svou práci rozdělila S. Martinovská do čtyř kapitol, orámovaných Úvodem a Závěrem. Již dosti rozsáhlý Úvod (s. 9–16) přitom prozrazuje zkušenou badatelku a autorku, využívající předchozích zkušeností; S. Martinovská se v něm kromě představení cílů své práce zamýšlí nad vymezením ego-dokumentů a přináší jejich souhrnnou charakteristiku, stejně jako paměti a vzpomínek obecně. Seznamuje také se strukturou práce, edičními pravidly použitými při uvádění citací ze zkoumaného pramene i s nejdůležitější použitou sekundární literaturou; ocenit bych v tomto případě chtěla využít i u nás nepříliš známých zahraničních prací.

Následující kapitola je věnována samotnému autorovi zkoumaných záznamů a současně jejich hlavnímu protagonistovi – Václavu Koppovi, a jeho blízkým (s. 17–49). S využitím rodové kroniky, ale i odkazy na celou řadu dalších zdrojů autorka postupně představuje jednotlivé etapy života V. Koppa počínaje dětstvím v Hůrkách a nejbližšími rodinnými příslušníky (strýcem, tetou, otcem, matkou a sourozenci) přes mládí, učitelská léta i související společenský život, dobu první světové války a pozdější veřejnou činnost až po odchod na odpočinek a prožívání závěru života. Poté věnuje autorka pozornost samotné kronice rodu Koppů a přináší její rozbor, přičemž sleduje i proměnu zápisů v průběhu vzniku kroniky (s. 50–56). Za nejzajímavější část práce ale považuji třetí kapitolu, nazvanou „Svědectví přelomové doby“ (s. 57–98), v níž se S. Martinovská soustředila na detailnější sledování několika témat, a postupně tak přibližuje život na venkově a jeho proměny, emigraci do USA (na příkladu odchodu rodinných příslušníků a pozdějších kontaktů s nimi), „vnímání cizího“, jak je V. Koppovi umožňovaly jeho tehdy ještě nepříliš obvyklé cesty (jednak na světovou výstavu do Paříže v roce 1900, jednak na exkurzi do Anglie v roce 1922), prožitek války, ať už ve vzpomínkách na období let 1914–1918, nebo v prožívání závěru života v nesnadné době druhé světové války, každodennost (a to jak v zaměstnání, tak v rámci rodiny či při trávení volného času) a konečně sebereprezentaci a životní strategii autora. Všechny tyto pasáže považuji za velmi zdařile zpracované a potvrzující všestranné zvládnutí pramene.

Pro srovnání připojila S. Martinovská v páté kapitole ještě „Příběhy dalších osobních pramenů“ (s. 99–110), tj. zejména již v bakalářské práci představených vzpomínek Luisy Pernerové-Zykmundové, přičemž sledovala jak to, co bylo jejich výpovědím společné, tak to, co je odlišovalo. Kromě toho ale ještě zmínila i několik autorů dalších. Výsledky svého zkoumání shrnula v Závěru (s. 111–114), v němž se jí podařilo úspěšně začlenit kroniku Václava Koppa do dobového kontextu.

V práci nechybí obvyklé náležitosti v podobě seznamu zkratk (s. 115–116) a zejména na diplomovou práci dosti obsáhlého seznamu použitých pramenů a literatury (včetně

inventářů a internetových zdrojů, s. 117–126), nedílnou součástí práce tvoří přílohy (s. 129 – 146, se seznamem na s. 127–128), které však nemají pouhou doplňující funkci, ale velmi vhodně doplňují a ilustrují text (zvláště rodokmen nebo tabulka srovnávající životní data a záznamy V. Koppa a L. Pernerové-Zykmundové).

Diplomová práce Soni Martinovské představuje dle mého soudu cenný a vyzrálý příspěvek ke zkoumání ego-dokumentů, ale i dějin každodennosti i dalších otázek vývoje konce 19. a první poloviny 20. století. Již strukturování práce prozrazuje promyšlenou koncepci a bezpečnou orientaci v tématu, text je psán čtivým a kultivovaným jazykem bez chyb v gramatice a interpunkci i bez překlepů. Všechny tyto skutečnosti přitom rozhodně nepatří k samozřejmé výbavě absolventských prací, mezi nimiž tak práce S. Martinovské vyniká, a nejen z těchto důvodů lze navrhnout, aby byla jen po nezbytných úpravách a doplněních předložena i jako práce rigorózní. K diplomové práci nedovedu shledat žádné závažné připomínky, ale velmi ráda ji doporučuji k obhajobě a jednoznačně navrhuji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 16. června 2014



Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.